

השקעות

בפרק זה נלמד את אופן הטיפול והרישום בהשקעות השונות המבוצעות על ידי הפירמה. במקביל לעיסוקים הרגילים של החברה, היא עוסקת לעיתים בהשקעות בחברות אחרות, כלומר החברה בעלת מניות של חברה אחרת. לעניין זה קיים טיפול חשבונאי מפורט כיצד על החברה המשקיעה לרשום את השקעתה בחברה המוחזקת. קיימות 4 קבוצות לטיפול בנושא השקעות:

- א. השקעה בנכסים פיננסיים לפי שווי הוגן המטופלים דרך רווח והפסד
- ב. השקעה בנכסים פיננסיים זמינים למכירה המטופלים דרך קרן הון
- ג. השקעות מוחזקות לפדיון
- ד. חייבים ויתרות חובה לקבל

בקורס נעסוק בהשקעה בנכסים פיננסיים לפי שווי הוגן המטופלים דרך רווח והפסד בלבד .
נכס (נייר ערך), מוחזק למטרת מסחר עם קיימת כוונה להפיק ממנו רווחים לממש אותו בטווח הקצר.
נכסים אלו נכנסים לטיפול בקבוצה א' כאשר יש משמעות לאחוז האחזקה.

השקעות בחברות עד 20%

כאשר חברה א' מחליטה להשקיע בחברה ב' עד 20% מהון המניות של חברה ב' יש לראות בהשקעה זו כשהשקעה על בסיס **שווי הוגן – שווי שוק**.

בתום כל תקופה חשבונאית אנו נעמיד את ההשקעה על פי שוויה בשוק וזאת בהתאם למחיר בו נסחרת המניה.

דוגמה: ב1.1.2007 החליטה חברה א' להשקיע סך של K100 בחברה ב' המייצגים K20 מניות בנות 1 ש"ח ערך נקוב בחברה ב' השקעה זו הקנתה לחברה א' 10% בחברה ב'. להלן התפתחות מחירי המניה של חברה ב'

ב1.1.2007 מחיר המניה היה 5

ב31.12.2007 מחיר המניה היה 8

ב31.12.2008 מחיר המניה היה 6

נדרש פקודות יומן לשנים 2007-2008 ושחזור התפתחות חשבון ההשקעה של חברה א' בחברה ב' בשנים הללו

ב1.1.2007 לחובה השקעה בחברה ב' K100 לזכות עו"ש בנק K100

ב31.12.2007 לחובה השקעה בחברה ב' K60 לזכות הכנסות משערוך

הכנסות משערוך נכנסות בדוח רווח והפסד תחת הכנסות מימון.

ההשקעה לתחילת שנה עומדת על סך K100 בסוף השנה 31.12.2007 היא צריכה לעמוד על K160 אשר מהווים K20 מניות בהחזקתי כפול 8 שקלים למניה. בהתאם לכך תתבצע פקודת יומן על ההפרש כדי להעמיד את ההשקעה על השווי שלה ליום 31.12.2007 (K 160) כרטיס הכנסות משערוך הינו כרטיס בקבוצת הכנסות המימון מייצג למעשה את עליית ערך המניה במשך השנה

ב31.12.2008 לחובה הוצאות הקטנת שערוך K40 לזכות השקעה בחברה ב' K40

ב2008 ההשקעה לתחילת שנה עומדת על K160 לסוף שנת 2008 ההשקעה צריכה לעמוד על K120 שהם K20 מניות כפול 6 שקלים למניה, כלומר יש ליצור קיטון של ההשקעה בספרים ב K40.

שחזור חשבון השקעה חברה א' בחברה ב' (כרטיס T של חשבון ההשקעה בחברה ב')

	י"פ 0
	K100
	K60
(K40)	
	י"ס K120

מימוש השקעה כאשר אחוז האחזקה עד 20%

כאשר מתבצע מימוש השקעה יש לבצע רגע לפני המימוש עדכון של שווי ההשקעה כתוצאה מעדכון זה מימוש ההשקעה יהיה תמיד בגובה בשווי השוק של ההשקעה ובהתאם לכך לא יבצר רווח או הפסד הון מהמימוש. הנחה זו קיימת כל עוד הקונה משלם עבור חלקו על פי המחיר בבורסה (שווי השוק)

תאכלס שתי פקודות יומן אחת אחרי השנייה לפני המימוש, הראשונה מעדכנת את הרווח/ הפסד – דרך כרטיס ההשקעה בחברה וכרטיס שערך המניה והשנייה מעבירה את הנכסים מבלתי שותפים לשותפים (השקעה ל עו"ש/ קופה)

בהמשך לדוגמה הקודמת יש כרגע K20 מניות לפי שווי 6 שקלים למניה. נניח שב1.1.2009 הוחלט למכור 1000 מניות לפי שער של 6.5 ₪ למניה.

לחובה השקעה בחברה K10 לזכות הכנסות משערך K10

לחובה עו"ש בנק 6500 לזכות השקעה בחברה 6500

בעקבות השערך יצרנו מצב שהמניות רגע לפני מכירתן עומדות לפי מחירן בבורסה (שווי שוק) ולכן כרגע כל מימוש במחיר הבורסה לא יצור רווח/ הפסד הון

ההשקעה של החברה תעמוד לאחר המכירה על K123.5 שכן מכרנו 1000 מניות בשווי 6.5 ונשאר לנו K19 מניות בשווי 6.5

לסיכום

1. בסוף השנה פקודת שיערוך, לחובת השקעה בחברה לזכות הכנסות משערך
2. ובעת מימוש ההשקעה (מכירת הנייר)
 - a. פקודת שיערוך
 - b. פקודת מימוש

דיבידנד

בעת קבלת דיבידנד בהשקעות עד 20% ירשם התקבול מהדיבידנד מחברה ב' כהכנסה מדיבידנד, כלומר בספרי חברה א' המקבלת את הדיבידנד ירשם לחובת עו"ש בנק לזכות הכנסות מדיבידנד (כרטיס תוצאתי מדוח רווח והפסד – הכנסות מימון)

השקעות בחברות בין 20% ל 50% שיטת השווי המאזני

שיטה זו מיושמת כאמור כאשר אחוז האחזקה של חברה א' בחברה ב' נע בין 20% ל 50% בשיטה זו % האחזקה הינו בעל משקל רב, כלומר, קיימת לחברה א' השפעה מהותית בחברה ב' וכנראה שכוונת הנהלה אינה למכור את נייר הערך בטווח הקצר אלא להחזיק במניות לטווח ארוך ולכן אופן הטיפול הינו שונה. ביום ביצוע ההשקעה תירשם פקודת יומן בגובה הסכום ששילמה חברה א' לבעלי המניות האחרים של חברה ב' שמימשו את השקעתם. פקודת היומן בגין ההשקעה תהיה לחובת השקעה בחברה ב' לזכות עו"ש בנק (בסכום ההשקעה). בתום כל שנה תתבצע פקודת יומן שתבטא את חלקי ברווח של החברה המוחזקת בה אני מחזיק באותה שנת כספים

חברה א' תרשום בסוף השנה פקודת יומן בעת רישום חלקה ברווח: לחובת השקעה בחברה ב' לזכות חלקי ברווח חברה ב'

חלקי ברווח הינו כרטיס תוצאתי שיוצג בדו"ח רווח והפסד, ניתן לקרוא לו גם רווחי equity. בעת חלוקת דיבידנד תירשם פקודה שתבטא את חלקה של חברה א' בדיבידנד שהוכרז או שולם על ידי חברה ב', לחובה עו"ש בנק/ דיבידנד לקבל (שולם/ הוכרז) לזכות השקעה בחברה ב'. קבלת הדיבידנד בהשקעות מעל 20% אינה הכנסה בידי חברה א' מכיוון שההכנסה כבר נרשמה "כביכול" בפקודה הקודמת בה נרשם חלקי ברווח של חברה ב' ואילו הדיבידנד הינו קבלת הרווח בפועל.

יש לשים לב כי בשיטת השווי המאזני אין אזכור למחיר המניה בבורסה וזאת מכיוון שמדובר בהשקעה לטווח ארוך ולכן התנודות במחירי המניה בבורסה אינם משפיעים על חברה א' מבחינת הרישום בספרים.

דוגמה: 1.1.2007 רכשה חברה א' 25% מחברה ב' תמורת סך של 25K ההון העצמי של חברה ב' ליום ביצוע ההשקעה עמד על סך 100K רווחי חברה ב' הסתכמו בשנת 2007 לסך של 30K ובשנת 2008 25K ביום 31.12.2008 הכריזה ושילמה חברה ב' דיבידנד בסך 6K

פקודות יומן

1.1.2007 לחובה השקעה בחברה ב' 25K לזכות עו"ש בנק 25K

31.12.2007 חלקי ברווחי חברה ב', לחובה השקעה בחברה ב' 7.5K לזכות חלקי ברווחי חברה ב' 7.5K (סה"כ הרווח של חברה ב' היה 30K ולי מגיע 25% מזה כלומר 7.5K)

31.12.2008 לחובה השקעה בחברה ב' 6.25K לזכות חלקי ברווחי חברה ב' 6.25K

לחובה עו"ש בנק 1.5K לזכות השקעה ברווחי חברה ב'

כרטיס הT של ההשקעה של חברה א' בחברה ב'

ש"ח חברה א' - ח"ן השקעה ב' א"א	
25,000	ב.ל
7,500	סך הכל
6,250	חלקי א"א
(1,500)	חלקי א"א
37,250	7,500
	31/12/2007
	6,250
	31/12/2008
	1,500
	31/12/2008
	15,250

תאכלס: כשאני מחזיק בין 20-50% ומקבל דיבידנד הפקודה עוברת ככה:

לחובה עו"ש בנק XXX לזכות השקעה בחברה Y XXX

- במידה והחברה שאני מושקע בה בהפסדים בפקודת היומן תהיה לחובה חלקי בהפסד לזכות ההשקעה בחברה.

השוואה בין ייתרת חשבון השקעה לבין חלקי בהון העצמי של חברה ב' ליום 31.12.2008

בשיטת השווי המאזני ניתן לבצע השוואה בין חשבון ההשקעה בספרי החברה לבין חלקי בשווי המאזני (הון עצמי) של חברה ב' הקו המנחה הוא שייתרת חשבון ההשקעה של חברה א' הינה תמונת ראי לחלקי בשווי המאזני (הון עצמי) של חברה ב'

קרטיס T הון עצמי חברה ב'

תיאור	ערך	ערך נוסף
הון עצמי	100,000	100,000
חסר	30,000	70,000
חסר	25,000	45,000
חסר	(6,000)	39,000
סה"כ	149,000	39,000
25%		9,750
סה"כ	37,250	37,250

Handwritten notes on the right side of the whiteboard: 75,0, 7,5, 6.